

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 114/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 241/2010 a jeho uznesením z 25. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2011 doručená sťažnosť Ing. Ľ. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 241/2010 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Skutkový stav predchádzajúci podaniu sťažnosti sťažovateľ začína opisovať poukazom na dohodu uzavretú s fyzickou osobou (ďalej aj „obchodný partner sťažovateľa“), na základe ktorej mali spolu prevádzkovať kaviarenské zariadenie. V predmetnej dohode boli stanovené práva a povinnosti účastníkov na spoločnom podnikaní. Na základe následne pripravenej zmluvy sa mal obchodný partner sťažovateľa podieľať na spoločnom podnikaní formou tichého spoločenstva zložením dohodnutej sumy na spoločný účet a sťažovateľ ako živnostník. K zloženiu dohodnutej sumy na spoločný účet tichým spoločníkom však nedošlo.

3. Keď bola napokon napriek uvedenému kaviareň otvorená, obchodný partner sťažovateľa mu neumožnil prístup k účtovnej evidencii prevádzky ani k participácii na jej riadení, pričom mu napriek predchádzajúcej dohode nevyplatil ním investované finančné prostriedky. V nadväznosti na to sťažovateľ podal 11. júna 2007 Krajskému úradu vyšetrovania Policajného zboru v Prešove oznámenie o podozrení, že bol spáchaný trestný čin, ktorého sa mal dopustiť obchodný partner sťažovateľa.

4. Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že „Trestné stíhanie začalo Okresné riaditeľstvo PZ ÚJaKP v P. uznesením ČVS: ORP-624/OEK-2007 zo dňa 03. 08. 12007 za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona. Dňa 24. 10. 2007 trestné stíhanie prerušilo z dôvodu, že nebol vypočutý A. D. Dňa 27. 12. 2007 trestné stíhanie pokračovalo. Proti uzneseniu o pokračovaní trestného stíhania sťažnosť nebola podaná.

Dňa 29. 01. 2008 Riaditeľstvo PZ trestné stíhanie zastavilo, že tento skutok podvodu nie je trestným činom. Pritom obišlo § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ostatné oznámené trestné činy podľa § 1 Trestného poriadku nepreskúmalo.

Proti zastaveniu trestného stíhania Ing. L. K. dňa 04. 03. 2008 podal sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra v P. uznesením č. 1 Pv 723/7 zo dňa 14. 03. 2008 zamietla ako nedôvodnú.

Okresná prokuratúra oznámené trestné činy nepreskúmala, právo, majetok a záujmy poškodeného Ing. L. K. neochránila.

A. D. nemala zbaviť zodpovednosti za trestné skutky.

Podľa vyššie uvedeného Okresná prokuratúra v P. konala nesprávnym úradným postupom v rozpore s § 1 a § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Vydala nezákonné rozhodnutie.

Ing. L. K. dňa 28. 01. 2010 podal ďalšiu sťažnosť na Ministerstvo vnútra SR Bratislava. Sťažnosť Prezídium PZ Bratislava odstúpilo na Krajskú prokuratúru v P. ako podnet na preskúmanie postupu prokurátora Okresnej prokuratúry v P.

Dňa 30. 04. 2008 poškodený podal žiadosť o náhradu škody.

Keďže Generálna prokuratúra SR žiadosť o náhradu škody odmietla, Ing. L. K. dňa 22. 06. 2009 na Okresný súd v Prešove podal žalobu proti Slovenskej republike o náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a zákona č. 514/2003 Z. z. § 5, 9 o zodpovednosti za škodu, spôsobenej pri výkone verejnej moci. Žalobca sa domáhal o zaplatenie náhrady škody vo výške 7236 eur s 15,5 % ročným úrokom od 09. 07. 2008 do zaplatenia. Žaloba bola vedená pod sp. zn. 13 C 139/2009.

Okresný súd v Prešove dňa 16. 11. 2009 vytýčil pojednávanie na deň 18. 01. 2010. Pritom podmienky, za ktorých súd vo veci mohol konať, neboli splnené /§ 103 O. s. p./.

Súd uznesením sp. zn. 13 C 139/2009-43 zo dňa 25. 09. 2009 žalovanému uložil do 15 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia, aby sa vyjadril k žalobe, pripojil k vyjadreniu

listiny a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaný i napriek poučeniu súdom, povinnosti vyplývajúce z uznesenia nesplnil. Žalovaný v zastúpení Generálnou prokuratúrou SR, zmeškaním vyše troch mesiacov svoje vyjadrenie k žalobe predložil až na pojednávaní dňa 18. 01. 2010. Bol to už priamo návrh Generálnej prokuratúry SR žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Je len samozrejmé, že žalobca nemal dostatok času a nebol v stave návrh žalovaného preštudovať a sa k nemu vyjadriť.

Podľa vyššie uvedeného súd v zmysle § 104 ods. 2 O. s. p. nemal vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

Okrem toho súd nevykonal vyhodnotenie dôkazov predložených žalobcom a nezobral do úvahy, že Riaditeľstvo PZ v P. a Okresná prokuratúra P. v konaní postupovali nesprávnym úradným postupom.

Na pojednávaní prevažoval vplyv prokuratúry. Žalobcovi nebolo zabezpečené základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Súd vo veci konal nesprávnym úradným postupom.“.

5. Vo vzťahu k odvolaciemu konaniu vedenému Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sťažovateľ uviedol, že odvolací súd mal podľa § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) nariadiť pojednávanie, pretože podľa neho neboli v konaní pred súdom prvého stupňa vyhodnotenú dôkazy, ale tiež preto, že si to vyžadoval verejný záujem. Sťažovateľ zastáva názor, že v konaní pred krajským súdom sa nepostupovalo v súlade so zákonmi, ústavou a dohovorom.

6. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo/241/2010 z 25. novembra 2010 odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 51/2010 zo 17. mája 2010. Podľa sťažovateľa odmietnutím jeho dovolania konal najvyšší súd v rozpore s § 237 písm. b) a c) OSP, čo považuje za nesprávny úradný postup.

7. V ďalšej časti sťažnosti cituje sťažovateľ z jeho pohľadu relevantné ustanovenia ústavy, dohovoru, Trestného poriadku, Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka a zákona č. 514/2003 Z. z. a navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom

vysloví, že jeho právo „na prejednanie vecí o náhradu škody zakotvené v článku 46 ods. 3 Ústavy SR, v Zákone č. 514/2003 Z. z. § 9 ods. 1, 2 a právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5, 8 bolo postupom Najvyššieho súdu SR vo veci 4 Cdo 241/2010 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 8 358 eur.“.

Zároveň osobitným podaním pripojeným k sťažnosti sťažovateľ požiadal, aby mu bol v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom ustanovený právny zástupca z radov advokátov, a to z dôvodu, že „Pri všetkej snahe sa mi nepodarilo zabezpečiť právne zastúpenie.“.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým

zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

11. Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 241/2010 a jeho uznesením z 25. novembra 2010, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 51/2010 zo 17. mája 2010 v konaní o náhradu škody vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 13 C 139/09.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo namietaným rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06).

13. Ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní

pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

14. V relevantnej časti označeného uznesenia sa najvyšší súd podrobne zaoberal prípustnosťou dovolania z hľadiska Občianskym súdnym poriadkom ustanovených dovolacích dôvodov uvádzajúc:

„V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3a4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania

nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zameral predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľ v dovolaní namietal.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.); účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený (§ 237 písm. c/ O. s. p.). Hoci dovolateľ v dovolaní existenciu práve uvedených procesných väd namietal, ako už bolo uvedené vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia, nijako ich nekonkretizoval a ich existencia v dovolacom konaní ani nevyšla najavo.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkov konanie postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalobcu nerešpektovali niektoré z týchto práv. K vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedenému tvrdeniu žalobcu, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., treba uviesť, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky dôkazy navrhované účastníkmi na zistenie skutkového stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení. Pokiaľ

ide o druhé tvrdenie žalobcu, týkajúce sa nenariadenia odvolacieho pojednávania, dovolací súd poukazuje na to, že povinnosť predsedu senátu odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie, zakotvená v ustanovení § 214 ods. 1 O. s. p., sa bezpodmienečne vzťahuje iba na prípady, ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej a ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Nakoľko v danom prípade odvolací súd síce rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu vo veci samej, ale súčasne pre povinnosť predsedu senátu odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie, nebol splnený ani jeden zo zákonom taxatívne vymedzených predpokladov podľa písm. a/ až c/ § 214 ods. 1 O. s. p., postupom v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., t.j. rozhodnutím o tomto odvolaní bez nariadenia pojednávania, neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie ďalej odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou (nešpecifikovanou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vždy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné) samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietaných väd konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a f/ O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1

písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. “

15. Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že namietané porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vyvodzuje zo spôsobu, akým najvyšší súd v dovolacom konaní uplatňoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, teda z jeho právneho názoru, na základe ktorého dospel v danej veci k záveru, že dovolanie nebolo v zmysle § 238 ods. 1 OSP prípustné, nebola preukázaná ani existencia sťažovateľom namietaných väd konania v zmysle § 237 písm. b), c) a f) OSP a neboli zistené ani iné vady uvedené v § 237 OSP (t. j. dôvody zmätočnosti konania). Keďže sťažovateľ v podstate žiada, aby ústavný súd inak hodnotil závery, ku ktorým dospel najvyšší súd v spojitosti s posudzovaním podmienok, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie (čo z obsahu sťažnosti nesporne vyplýva), je k tomu potrebné uviesť, že na právne hodnotenie a zmenu právnych názorov všeobecných súdov utváraných pri ich zákonných postupoch nie je ústavný súd zásadne oprávnený. Ústavný súd je oprávnený a aj povinný posúdiť prípadnú neústavnosť konania alebo rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Takto vymedzená právomoc ústavného súdu však nemá za následok vznik oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto súdy dospeli na základe výkladu a aplikácie zákonov (podobne napr. aj I. ÚS 21/98, II. ÚS 41/01).

16. V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že uvedené obdobne platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod. (m. m. IV. ÚS 252/09, I. ÚS 301/2010).

17. Podľa názoru ústavného súdu výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich prípustnosť dovolania najvyšším súdom v danej veci nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré nebolo možné považovať dovolanie sťažovateľa za prípustné, a vysporiadal sa so skutkovou i právnou problematikou takto posudzovanej veci, a preto ho ústavný súd považuje aj z hľadiska týchto aspektov za dostačujúce a ústavne akceptovateľné.

18. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným už ani preto, že ústavný súd (ako už bolo uvedené) nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, mohol by v zmysle citovanej judikatúry nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 303/06), čo však, ako už bolo uvedené, v okolnostiach daného prípadu ústavný súd nezistil a navyše sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, žiadne konkrétne argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom signalizovali, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti v tejto časti nemohol vyhovieť, pretože nezistil medzi označeným článkom dohovoru a dôvodmi, pre ktoré sťažovateľ jeho porušenie namietal, žiadnu ústavne relevantnú súvislosť. Ústavný súd konštatuje, že

v danom prípade nemožno prijať záver o vecnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, resp. postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a označeným porušením práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Podstatou posudzovanej sťažnosti je podľa názoru ústavného súdu v skutočnosti iba spochybňovanie záverov najvyššieho súdu v právnej veci sťažovateľa, pričom sťažovateľ zjavne (ale neodôvodnene) očakáva, že ústavný súd podrobí namietané konanie preskúmaniu z pozície bežnej opravnej inštalácie, čo však ústavnému súdu, ktorý nepatrí do sústavy všeobecných súdov (podľa čl. 124 ústavy tvorí samostatný systém súdnej moci), neprislúcha. Z tohto dôvodu bola v tejto časti sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

20. Keďže sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy len z dôvodu nesúhlasu s jeho právnym názorom o prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 51/2010 zo 17. mája 2010, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom ústavy. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a možným porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno uvažovať ani o porušení sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa je aj v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy zjavne neopodstatnená. Ďalším dôvodom na odmietnutie sťažnosti v tejto časti je aj to, že sťažovateľ ani vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy právne relevantným spôsobom neuviedol, v čom mu mala byť spôsobená škoda postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní.

21. K namietanému porušeniu § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. ústavný súd uvádza, že jeho úlohou nie je zaoberať sa namietaným porušením práv fyzických osôb alebo právnických osôb, pokiaľ takéto porušenie súčasne neznamena porušenie základného práva alebo slobody týchto osôb zaručených ústavou (ústavným zákonom) alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Keďže z uvedeného vyplýva, že v tejto veci ústavný súd

k takémuto záveru nedospel, bolo potrebné sťažnosť v tejto časti taktiež odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa, ako aj o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2011